

Міністерство освіти і науки
Національний університет «Острозька академія»
Науково-дослідний центр «Екології людини та охорони громадського здоров'я»
ДУ «Інститут громадського здоров'я імені О. М. Марзєєва НАМН України»
Українська Асоціація Громадського Здоров'я
Світова Федерація Українських Лікарських Товариств
Всеукраїнське Лікарське Товариство
Українська Асоціація Превентивної та Антиейджинг Медицини
Всеукраїнська Екологічна Ліга
Рівненська обласна державна адміністрація
ДУ «Рівненський обласний лабораторний центр МОЗ України»
Рівненський центр розвитку місцевого самоврядування
Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim
Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu
Брестский государственный университет имени А. С. Пушкина
Гомельский государственный университет имени Франциска Скорины

DOI 10.25264/ 978-617-7328-67-3/29.11.2018
ISBN 978-617-7328-67-3

Збірник матеріалів тез
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(з міжнародною участю)

«ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

29 листопада 2018 р.

Collection of abstracts
OF SCIENTIFIC CONFERENCE
(with international participation)

«PUBLIC HEALTH: PROBLEMS AND DEVELOPMENT PRIORITIES»

November 29, 2018.

Острог, 2018 / Ostroh, 2018

*Друкується за ухвалою ради факультету політико-інформаційного менеджменту
Національного університету «Острозька академія»
Протокол № 4 від 27 листопада 2018 року.*

Члени редколегії:

Гушук І. В., кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри громадського здоров'я Національного університету «Острозька академія»;

Гільман А. Ю., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри громадського здоров'я Національного університету «Острозька академія»;

Крайчинська Г. В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародної мовної комунікації Національного університету «Острозька академія»

Максимчук В. В., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови і літератури Національного університету «Острозька академія»;

Романов М. С., доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри політології та національної безпеки Національного університету «Острозька академія»;

Beizerov V., Franskisk Skorina Gomel State University, Faculty of Psychology and Pedagogy, Dean (Gomel, Belarus);

Delong M., dr hab. prof. PWSW Marek Delong PWSW w Przemyślu- Instytut Stosunki Międzynarodowe (Przemyśl, Poland);

Dvorak V., Franskisk Skorina Gomel State University, Faculty of Psychology and Pedagogy (Gomel, Belarus);

Leonyuk N., PhD of Sciences (Pedagogy), Associate Professor Philosophy Doctor (PhD) in Pedagogy, Dean (Brest, Belarus);

Michno J., dr, Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu (Przemyśl, Poland);

Olak A., dr. h.c. prof. nadzw. dr hab. Antoni OLAK PWSW w Przemyślu – Kierownik Zakładu Socjologii Zarządzania Kryzysowego (Przemyśl, Poland);

Uchto H., dr, Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim (Gorzów Wielkopolski, Poland);

Uchto-Żywica B., dr, Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim (Gorzów Wielkopolski, Poland).

Г 87

Громадське здоров'я: проблеми та перспективи розвитку : збірник матеріалів тез науково-практичної конференції (з міжнародною участю) / за ред. І. В. Гушука, А. Ю. Гільман, Г. В. Крайчинської, В. В. Максимчука, М. С. Романова та ін. Острог : Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2018. 226 с.

DOI 10.25264/ 978-617-7328-67-3/29.11.2018

ISBN 978-617-7328-67-3

У збірнику висвітлені актуальні проблеми, пошуки і знахідки в різних сферах теорії і практики громадського здоров'я. Зміст збірника торкається багатьох питань загального та спеціального характеру, промоції здоров'я, гігієна довкілля, медична екологія, епідеміології та біостатистики, менеджменту в охороні здоров'я, окремих аспектів психічного здоров'я, економіки охорон здоров'я, медичного права та біоетики та ін.

Рекомендовано науковцям, лікарям, психологам, викладачам, аспірантам, лаборантам, студентам та всім, хто зацікавлений у галузі громадського здоров'я.

УДК 613 / 614 (082)

ББК 51

**Редакція може не поділяти думку авторів і не несе відповідальність за достовірність інформації.
Відповідальність за фактичні помилки, достовірність інформації та точність викладених фактів несуть автори.**

Адреса редакції: Національний університет «Острозька академія»,
Україна, 35800, Рівненська обл., м. Острог, вул. Семінарська, 2.
Тел. (+38067) 771 28 70, **e-mail:** 35800@ukr.net.

**Чумаченко Т. О., Клименко В. А., Чайченко Т. В., Гончар М. А.,
Райлян М. В., Поливянна Ю. І., Семішев В. І.**

ОБІЗНАНІСТЬ ШКОЛЯРІВ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЩОДО ЙОДОДЕФІЦИТНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА ЗАСОБІВ ЇХ ПРОФІЛАКТИКИ

Вступ. Актуальність проблеми профілактики захворювань, пов'язаних із йодною недостатністю, обумовлена тим, що значна частка населення України мешкає в регіонах із різним ступенем йодного дефіциту. Йод – обов'язковий структурний компонент гормонів щитоподібної залози (ЩЗ), які забезпечують повноцінний розвиток і функціонування організму людини. Світова медицина визнала йодну недостатність основною причиною формування розумової відсталості й незворотних ушкоджень мозку. Спектр йододефіцитних захворювань дуже широкий: від порушень репродуктивної функції до специфічних захворювань щитоподібної залози, тому цей мікроелемент повинен надходити до організму щоденно.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) більше третини жителів Землі мешкає в умовах природного йодного дефіциту, із них близько 31 % дітей шкільного віку не захищені від йодної недостатності, зокрема й Європа, де їхня кількість значно більше 52 % [1].

Добова потреба в йоді залежить від віку та фізіологічного стану людини й складає для дітей шкільного віку 120-150 мкг. Йод потрапляє в організм зі їжею. За умови дефіциту йоду в ґрунті харчові продукти містять недостатню кількість цього мікроелементу. Найбільші запаси йоду в природі знаходять у морській воді, повітрі та ґрунті приморських районів, морських водоростях, молюсках і морській рибі. За даними ВООЗ, найкращим, дешевим та ефективним засобом профілактики захворювань, зумовлених йододефіцитом, є йодування солі.

Відповідно до картограми йододефіциту, територія України поділена на 4 зони: регіони з вираженим йододефіцитом, регіони з частково вираженим йододефіцитом, регіони з помірним йододефіцитом та регіони з незначним йододефіцитом і достатньою забезпеченістю йодом. Хмельницьку область відносять до регіону з частково вираженим йододефіцитом.

Мета дослідження: оцінка рівня знань серед дітей шкільного віку Хмельницької області щодо йододефіцитних захворювань та засобів їхньої профілактики.

Матеріали та методи. У травні 2018 р. проведено крос-секційне дослідження обізнаності школярів Хмельницької області щодо йододефіцитних захворювань та засобів їхньої профілактики. На добровільних засадах було проведено анонімне опитування 87-х дітей шкільного віку Хмельницької області (учнів 1–4 класів віком 6–10 років, 22 особи; 5–8 класів віком 10–15 років, 30 осіб; 9–11 класів віком 15–17 років, 35 осіб) для виявлення рівня знань щодо проблеми дефіциту йоду в організмі та захворювань, пов'язаних із йодною недостатністю. Анкета містила 10 соціально-демографічних питань (ім'я, стать, вік та ін.) та 8 або 9 питань (залежно від віку дитини) про йододефіцит в організмі людини. Анкетування проведено відповідно до біоетичних вимог.

Результати. Респондентам було запропоновано відповідно до віку відповісти на 8-9 питань, які стосувалися обізнаності щодо йодної недостатності в організмі людини, можливих наслідків захворювань та шляхів їхньої профілактики.

Під час проведення аналізу відповідей учнів школи з'ясовано, що використовують сіль для приготування готових страв вдома 79,3 % опитаних (69 учнів); 16,1 % дітей відповіли, що не знають відповіді на це питання та 3,45 % дітей відповіли, що для приготування готових страв вдома не використовують сіль зовсім. Найбільша частка, використовують сіль для приготування готових страв; серед учнів молодшого та середнього віку загальне відсоткове число таких дітей – 63,6 % та 80,0 % відповідно. Серед учнів старшого віку зафіксовано найбільшу кількість осіб, які не використовують сіль для приготування готових страв, їхня частка склала 5,7 %. Діти молодшого віку часто не знали відповіді на це питання, відсоткове число таких дітей дорівнювало 31,8 %.

З'ясовано, що 74,7 % респондентів (65 учнів) чули про недостатність йоду в організмі, 9,2 % опитаних (8 дітей) дали негативну відповідь на це питання, а 13,8 % відповідачів (12 дітей) не знають взагалі про проблему йододефіциту.

Серед тих, хто чув про недостатність йоду, переважали учні старшого віку, їхня частка сягала 82,86 %, серед учнів середнього віку 25,3 % опитаних та серед школярів молодшого віку 63,6 % опитаних чули про недостатність йоду. Серед учнів старшого шкільного віку тих, хто не чув про проблему недостатності йоду, не було, але серед учнів молодшого віку спостерігали найбільший відсоток осіб, які не чули про цю проблему – 31,8 %.

На питання «чи використовують у родині йодовану сіль під час приготування страв» 26,4 % дітей (23 дитини) дали позитивні відповіді; 36,8 % дітей (32 дитини) відповіли, що не користуються йодованою сіллю в родині; 29,9 % респондентів (26 дітей) відповіли, що не знають, якою сіллю користуються в їхніх родин; про те, що солі немає вдома, відповіли 1,15 % респондентів. Діти молодшого шкільного віку частіше не знали, яку сіль використовують удома для приготування готових страв, їхня відсоткова частка склала 68,2 % (15 дітей). Діти середнього шкільного віку частіше використовують йодовану сіль (33,3 % дітей), а серед учнів старшого віку частіше використовують нейодовану сіль – 45,7 % опитаних (16 старшокласників).

У процесі аналізу відповідей дітей старшого шкільного віку на запитання, чи знають респонденти ознаки йодної недостатності в організмі, було отримано такі результати: 19 дітей (21,8 %) вважають апатію однією з ознак цієї проблеми; на труднощі з навчанням як результат йододефіциту вказали 37 осіб (42,5 %), на поганий настрій – 18 осіб (20,7 %); наявність зобу – 30 осіб (34,5 %); не знали ніяких ознак йодної недостатності в організмі людини 8 дітей (9,2 %).

Під час аналізу відповідей на запитання, чи знають школярі середнього шкільного віку ознаки йодної недостатності в організмі, було отримано такі результати: 9 дітей (25,7 %) вважають апатію однією з ознак цієї проблеми; на труднощі з навчанням як результат йододефіциту, вказали 5 осіб (14,3 %); поганий настрій – 7 осіб (20 %); наявність зобу – 23 осіб (65,7 %); не знають ніяких ознак йодної недостатності в організмі людини 2 учня (5,7 %).

53 опитуваних (59,8 %) знають, що попередити йодну недостатність в організмі можна, використовуючи йодовану сіль під час приготування страв. 72 дітей (82,8 %) вважають, що треба їсти їжу, яка містить йод, а саме: водорості, кальмари та ін.; 4 дитини (4,6 %) не знають, як запобігти йодній недостатності.

68 підлітків (78,2 %) вважають, що йодна недостатність в організмі – серйозна проблема; невпевнені в тому, що це серйозна проблема 13,8 % опитаних; 3 % вважає, що йодна недостатність – не достатньо серйозна проблема. 68 дітей (78,2 %) вважають правильним готувати їжу з йодованою сіллю.

Для учнів старшого шкільного віку було запропоновано відповісти на додаткове питання щодо складності для їхньої родини купувати та використовувати йодовану сіль. 88,6 % опитаних (31 учень) відповіли, що їхній родині не складно купувати йодовану сіль, 2,86 % опитаних відповіли, що складно купувати та використовувати йодовану сіль.

Проведений аналіз довів, що менше половини респондентів, серед яких навіть учні старшого шкільного віку, не знають про такий доступний спосіб профілактики йододефіциту, як використання йодованої солі під час приготування їжі, вживання продуктів, багатих на йод.

Висновки. Виявлено недостатній рівень обізнаності дітей шкільного віку щодо проблеми йодної недостатності та профілактики захворювань, пов'язаних із йододефіцитом. Отримані відповіді школярів віддзеркалюють особливості поведінки населення щодо стратегії профілактики йододефіцитних захворювань.

Для підвищення обізнаності батьків та учнів щодо профілактики йододефіцитних захворювань необхідно проводити просвітницьку роботу щодо наслідків йододефіциту, надавати рекомендації щодо використання йодованої солі під час приготування їжі, підвищити рівень споживання морепродуктів та інших продуктів, що містять йод.

Поряд із просвітницькою роботою для розв'язання проблеми йододефіциту, необхідно залучати до виконання профілактичних програм фахівців освітніх, медичних закладів, засоби масової інформації, робітників харчової промисловості, а також влади. Тільки комплексний підхід може вирішити завдання профілактики йододефіцитних захворювань в країні.

Література:

1. De Benoist B, McLean E, Andersson M, Rogers L. Iodine deficiency in 2007: global progress since 2003. Food Nutr Bull. 2008;29:195-202.
2. Трошина Е. А. Современные аспекты профилактики и лечения йододефицитных заболеваний. Фокус на группы риска // Медицинский совет. – 2016. – № 3. – С. 82–85.
3. Sustaining the elimination of iodine deficiency disorders (resolution wha60.21) Sixty-third world health Assembly a63/27. Provisional agenda item 11.24 15 April 2010 з.14-18. – WHO, 2010.

Марченко О. С., Білюк С. П., Ящук В. А.	
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я СУЧАСНИХ СПОРТСМЕНІВ	152
Мичка І. В.	
ВПЛИВ ЗАНЯТЬ ПАУЕРЛІФТИНГОМ НА ФОРМУВАННЯ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ	156
Опанасюк Ф. Г., Скорий О. С., Плотіцин К. В., Пантус О. О., Ободзінська О. В.	
ФІЗИЧНА АКТИВНІСТЬ СТУДЕНТІВ – ОСНОВА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ	159
Стадніков Г. В., Іванів О. І., Стретович Д. А.	
ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	161
Ткаченко П. П., Скорий О. С., Курилло Т. В., Пилипчук П. Б.	
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ НА ОСНОВІ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ВИБОРУ ВИДУ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ	164
Чумаченко Т. О., Клименко В. А., Чайченко Т. В., Гончар М. А.,	
Райлян М. В., Поливянна Ю. І., Семішев В. І.	
ОБІЗНАНІСТЬ ШКОЛЯРІВ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЩОДО ЙОДОДЕФИЦІТНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА ЗАСОБІВ ЇХ ПРОФІЛАКТИКИ	166
Kovalevich M., Leonyuk N.	
HEALTH IN THE SYSTEM OF LIFE VALUES OF A FUTURE PROFESSIONAL	169

СЕКЦІЙНЕ ЗАСІДАННЯ № 4

«МЕДИЧНЕ ПРАВО, БІОЕТИКА, КАДРОВА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я»

Блащук Т. В.	
ПРАВО ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ НА БЕЗПЕЧНЕ ДЛЯ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я ДОВКІЛЛЯ	172
Богомазова І. О.	
СИСТЕМИ ОРГАНІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ	174
Гарасимів О. Ю.	
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОБРОБКИ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР	177
Гаркавий С. І.	
ЩОДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	179
Головчак Я. В.	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ	181
Машук В. В.	
ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ МЕДИЧНОЇ РЕФОРМИ	184
Михайловська О. В.	
ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПАЦІЄНТІВ ТА ЇХ ЗАХИСТ В СУДІ	186
Романов М. С., Величко М. В., Бабяк М. В.	
ВЗАЄМНЕ ПРАВОВЕ ВИЗНАННЯ НАУКОВИХ ТА ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ, ВИКОНАНИХ ЗГІДНО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОЕСР, З КРАЇНАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ – ЕФЕКТИВНИЙ ЗАХІД У СФЕРІ ХАРЧОВОЇ БЕЗПЕКИ	189

Наукове видання

**Збірник матеріалів тез
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(з міжнародною участю)**

«ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

29 листопада 2018 р.

**Collection of abstracts
OF SCIENTIFIC CONFERENCE
(with international participation)**

«PUBLIC HEALTH: PROBLEMS AND DEVELOPMENT PRIORITIES»

November 29, 2018

Відповідальний за випуск *І. В. Гуцук*

Упорядник *А. Ю. Гільман*

Технічний редактор *Р. В. Свинарчук*

Комп'ютерна верстка *Н. О. Крушинської*

Художнє оформлення обкладинки *Р. В. Свинарчука*

Формат 60х84/8. Ум. друк. арк. 26,27. Обл.-вид. арк. 28,5. Наклад 100 пр. Зам. № 67–18.
Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура «TimesNewRoman»

Оригінал-макет виготовлено у видавництві
Національного університету «Острозька академія»,
Україна, 35800, Рівненська обл., м. Острог, вул. Семінарська, 2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 1 від 8 серпня 2000 року.

Виготовлено ФОП видавець Свинарчук Р. В.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 27 від 29 липня 2004 року.
Тел. (+38096) 649 20 20, e-mail: 35800@ukr.net.